

[Udenrigsministeren]

net betydning i forhold til selve traktatteksten. Han hævder direkte, at protokol F er en skærpeelse af det, der står i traktatens artikel VI.

Enhver med blot begrænset kendskab til traktatret vil vide, at tillægsprotokoller, memoranda, og hvad man nu kalder det, alt sammen er noget, der alene tjener det formål at klargøre eller fortolke vigtige bestemmelser eller begreber, ofte noget, der har et særligt teknisk indhold, i de traktater, som det knytter sig til. Men den slags protokoller medfører ikke egentlige ændringer og kan i princippet heller ikke være noget egentligt supplement til ordlyden af en traktat. Det er simpel folkeret, hr. Albrechtsen!

Vedrørende ABM-traktaten kan jeg i denne forbindelse oplyse, at det kun var selve traktatens ordlyd, som i sin tid blev undertegnet af de pågældende statschefer og efterfølgende ratificeret. Tillægsprotokollerne blev derimod initialiseret af de to forhandlingsledere. Og alene dette forhold illustrerer, at man selvfølgelig ikke kan tillægge en tillægsprotokol overordnet betydning i forhold til traktatteksten. Derfor er hr. Albrechtsens udgangspunkt simpelt hen forkert.

Det samme gælder hr. Albrechtsens egen oversættelse af protokol F. Der står i protokol F ordene: »as provided for«, og det har hr. Albrechtsen – måske lidt hurtigt og lidt velvilligt – oversat til: »som tilladt«. Men en mere korrekt oversættelse ville være: »som foreskrevet« eller »i henhold til«.

Men hr. Albrechtsen opnår altså ved sin egen oversættelse behændigt en udlægning af protokol F, som er strammere, og som dermed tjener hr. Albrechtsens formål.

Sådan kan det gå, når lægmænd eller det, der i gamle dage med et dengang accepteret udtryk hed fuskere og bønhaser, kaster sig ud i komplicerede juridiske fortolknings-spørgsmål.

Det går jo meget nemt, når man ud over almindelige folkeretlige grundprincipper også kan sætte sig ud over helt trivielle hensyn til forhandlingsprotokoller, senere indgåede fortolkninger og forståelser mellem parterne osv. Med dette fortolkningsbidrag fra hr. Albrechtsen har vi fået et ganske klart eksempel på, at eventuelle fortolknings-spørgsmål i forbindelse med traktater kun kan løses af disse traktaters parter, og at tredjepersoners mere eller mindre velmente bidrag ikke kan

medvirke til løsninger, men ofte snarere til øget forvirring.

Til hr. Preben Lange vil jeg give tilsagn om, at vi som hidtil skal sørge for at holde de grønlandske myndigheder nøje orienteret om denne sag.

Hr. Preben Lange talte om problemet en eventuel trussel mod den grønlandske befolkning. Vi har tidligere i debatten hørt tale om, at en radar som Thuleradaren kunne være en slags bombemål og dermed indebære en trussel mod befolkningen. Jeg synes, der kan være grund til at forklare, hvorfor det ikke kan være tilfældet.

Man skal lægge mærke til, at en varslingsradar som den, man har ved Thule, ikke har noget nærforsvar, og det har den ikke af den enkle grund, at et angreb på en sådan radar – det være ved bombing eller anden form for angreb – i sig selv vil være en varslingsradar, der måske oven i købet kan være en meget mere sikker varslingsradar end det, man på en sådan radar kan opfange på de flimrende skærme. Derfor ved man, at et angreb på en sådan radar er et varsel. Da radarens formål er at skaffe varsler, ved man, at den ikke vil blive angrebet, og derfor er det urimeligt at tale om, at noget sådant skulle være et bombemål. Der ligger altså ikke den trussel, som nogle har forsøgt at skabe indtryk af i debatten, og jeg synes, det er vigtigt at få fjernet en forståelig nervøsitet for, at det skulle forholde sig sådan.

Til slut vil jeg gøre et par bemærkninger til det, som både hr. Stinus og hr. Lasse Budtz var inde på med hensyn til fortolkningen af ABM-traktaten. Jeg vil gerne understrege så meget, jeg kan, at det, som vi har drøftet her i dag om moderniseringen af Thule-radaranlægget, ingen forbindelse har med de overvejelser, der jo for tiden finder sted i den amerikanske regering om fortolkningen af, i hvilket omfang ABM-traktaten tillader udvikling og afprøvning af ABM-systemer og komponenter, der bygger på en såkaldt eksotisk teknologi.

Jeg vil gerne bekræfte over for Folketinget, at Danmark bl.a. i forbindelse med de drøftelser, der har fundet sted inden for NATO om fortolkningen af ABM-traktaten, har understreget den betydning, vi tillægger ABM-traktaten i våbenkontrolprocessen. Vi har bl.a. peget på, at eventuelle ensidige beslutninger vedrørende fortolkningen af